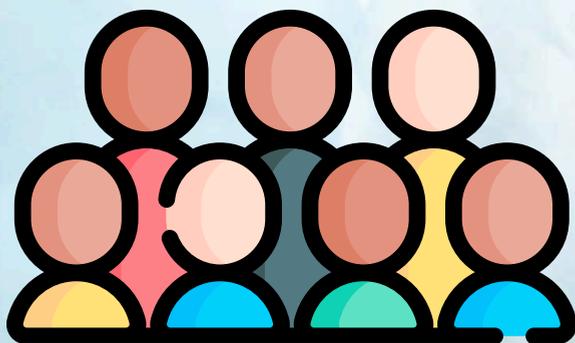

Erasmus+ Youth Exchange

VITALNOST MANJŠIN

INICIATIV
ANGOLA

Erasmus+

Funded by
the European Union

Erasmus+

Vitalnost manjšin

Udeleženke in udeleženci Erasmus+ projekta Vitalnost manjšin so bili mladi iz slovenskih manjšin v Avstriji in Italiji, madžarske manjšine iz Slovenije ter slovenske manjšine iz Srbije. Bivali so v Škocjanu v Podjuni, v Gorici in Trstu. Devet dni so se posvečali medsebojnemu spoznavanju ter odkrivanju pomena manjšin. Obiskali so različne okoliške kraje na Koroškem (Celovec, Gracarca, Šentprimož, Pliberk) ter mesta Gorico, Trst in Piran. Vodja projekta je bil mag. Hanzej Rosenzopf, izvajalo pa ga je društvo InicativAngola.

Že prvi dan so udeleženci oblikovali mednarodne skupine dijakov, ki so vsak dan prevzele eno izmed vsakodnevnih nalog: pripravo kosila, pomivanje posode, pripravo prostorov za različne dogodke, čiščenje hodnikov in skrb za malico. Skupine so si nadele izvirna imena: Nizki ključ, T-Bwljši, Miške, Garfieldi, Najboljši in Piere.

Dan 0 in 1

Četrtek, 18. september / Petek, 19. september

Projekt Erasmus + o vitalnosti manjšin se je začel v četrtek, 19. septembra 2025. Potovanja dijakov so se začela v različnih urah dneva. Skupina iz Gorice je krenila že ob 9. uri in se najprej ustavila v Celovcu, kjer je sledil kratek ogled mesta, nato pa prihod v Parkhotel Žužek. Udeleženci iz Lendave so se odpravili na pot ob 16. uri ter po treh urah vožnje dosegli kraj mladinske izmenjave. Dijaki iz Srbije so svojo pot začeli ob 10. dopoldne, na prizorišče so prispeli v poznih večernih urah. Dijaki Slovenske gimnazije pa od doma do nastanišča niso imeli daleč.

Naslednji dan, po zajtrku, smo se med seboj bolje spoznali z različnimi igrami. Voditelji so nas razdelili v mednarodne skupine, v katerih smo skozi teden opravljali različna vsakodnevna opravila. Popoldne smo se odpravili na pohod na Gracarco, kjer nam je Jože Fera predstavil arheološke najdbe. Narava je bila čudovita, vsak razgled je bil neverjeten.

Potem je sledil čas za "My time", ko smo odgovarjali na nekaj osebnih vprašanj ali pa se preprosto sprostiti.

Po večerji smo pripravili bazar kultur, na katerem je vsak predstavil svojo državo. Poskusili smo tipične jedi vsake manjšine ter plesali srbsko kolo in slovensko polko. Večer smo lepo zaključili s pogledom na jezero, kjer so nekateri na nebu celo ujeli padajočo zvezdo.

Soraja Tosolini, Lana Rajić

Dan 2

Sobota, 20. september

Drugi dan tabora smo pri predstavitvah spoznavali zanimivosti in tradicije posameznih manjšin. Ugotovili smo, da ima Avstrija številna narečja, njihova zgodovina pa je presenetljivo bogata. Dijaki iz Lendave so nam povedali, da najvišji stolp v Sloveniji stoji v Rogaški Slatini. Udeleženci iz Gorice v Italiji so poudarili pomen pustne tradicije, ko se vsi našemijo v maske in praznujejo. Srbski dijaki pa so izpostavili, da so se Slovenci v 19. in 20. stoletju v večjem številu preseljevali v Srbijo.

Po predstavitvah smo imeli prosti čas. Ker je bilo lepo vreme, smo se vsi odpravili k jezeru, kjer so nekateri plavali in preživeli prijeten skupni čas. Sledile so zanimive delavnice: nekateri smo imeli možnost razvijati svojo kreativnost s profesorico Višnjić, drugi pa so prisluhnili zgodovini Sel s Tonetom Olipom. Christian Eneas Sienčnik je v nadaljevanju spregovoril o kulturnih in političnih aktivnostih mladih. Nato pa sta sledila prosti čas in „My Time“.

V večernih urah smo se udeležili dejavnosti s Paulosom, ki nas je popeljala v svet glasbe in ritmov. Bilo je zelo zanimivo, saj smo igrali na tipične afriške bobne in djembe, nosili posebna oblačila ter skupaj prepevali. Peli smo v mnogih jezikih, da smo vsi lahko sodelovali in občutili pripadnost skupini. Poslušali smo tudi predstavitev društva InicativAngola, kjer smo izvedeli, da je Erasmus+ projekt prvič potekal leta 2013.

Soraja Tosolini, Lana Rajić, Theresa Mödritscher

Dan 3

Nedelja, 21. september

V nedeljo zjutraj smo se udeležili nedeljske svete maše v Šentprimozu. Peli smo veliko pesmi in mnogi so prvič izkusili sodelovanje pri dvojezični maši. Nekateri od nas so prebrali tudi prošnje. Pozneje smo si ogledali zanimivo lutkovno predstavo otrok Slovenskega prosvetnega društva Danica, ki nam je bila zelo všeč. Otroci so veliko prepevali in zgodba je bila zelo zanimiva.

Pozno popoldne smo se odpravili na koncert „Symphonia lucis“ v Kulturni dom Pliberk. Na dobrodelnem koncertu so nastopili trije lokalni pevski zbori, simfonični orkester Cantabile in solistka Bernarda Fink. Še posebej nas je navdušila izvedba skladbe „O Fortuna“ iz Orffove kantate Carmina Burana. Po koncertu smo se vrnilo v hotel, imeli večerjo in še nekaj časa preživeli skupaj.

Soraja Tosolini, Theresa Mödritscher

Dan 4

Ponedeljek, 22. september

Današnji dan smo začeli že okrog 6. ure, ko nas je prostovoljec Martin zbudil s trobento. Hodil je od sobe do sobe, zato nismo imeli druge izbire, kot da vstanemo. Ob 6.30 smo začeli z jutranjo vadbo, ki nas je prebudila in pripravila na dan. Nato smo zajtrkovali, potem pa v zelo hitrem tempu spakirali nahrbtnike, saj nas je čakal izlet v Celovec.

Avstrijski dijaki so nam razkazali Slovensko gimnazijo v Celovcu. Nekaj besed je spregovorila tudi ravnateljica Magdalena Kulnik. Nato smo si ogledali še predstavitev Dvojezične trgovske akademije, Mohorjeve in cerkvenega tednika Nedelja. Na poti v center mesta smo se ustavili pred škofijsko rezidenco in si ogledali umetniško inštalacijo „EINKLANG: SOZVOČJE. Harmonija dveh glasov“ Nataše Sienčnik in Wolfganga Puschniga, ki spominja na pionirsko delo Ernsta Waldsteina-Wartenberga in Valentina Inzka st. za sožitje obeh narodnih skupnosti na Koroškem.

Po prostem času smo se zbrali pri kipu celovškega zmaja ter nadeljevali pot proti Krnskemu gradu in Gospe Sveti. Tam nam je Pavel Zablatnik predstavil zgodovino teh krajev in razkazal cerkev. Po ogledu smo se odpravili nazaj v Škocjan, saj nas je že čakala večerja. Ker pa je bil to naš zadnji dan v Avstriji, so nam kuhar in begunca pripravili dve sladici (tiramisu in čokoladni kolač).

Po večerji smo na urniku imeli "Talenteshow", kjer so se nekateri dijaki predstavili z opernim petjem, plesom, kalistetiko in šalami z različnimi angleškimi naglasi. Dan smo zaključili na pomolu, kjer smo opazovali zvezde.

Zoja Zver

Dan 5

Torek, 23. september

Zbudili smo se, pojedli zajtrk in si razdelili vloge, kdo bo kaj počistil. V vsaki sobi se je slišala različna glasba, ker smo vsi morali očistiti svoje prostore. Majhen problem je bil v tem, da smo imeli samo en sesalec, ampak smo to rešili z dobro organizacijo. Potem ko smo se zahvalili družini Žužek, nas je avtobus odpeljal proti Gorici. V tem času smo počivali, poslušali glasbo ter peli. Ko smo prispeli v Gorico, je bil močno deževalo, vendar to ni bila težava, saj so tamkajšnji profesorji poskrbeli za dežne plašče, ki smo jo pridobili v sklopu GO2025.

Najprej smo obiskali skavte, ki so nam obrazložili, kdaj in kako so nastali. Prav tako smo si ogledali še sinagogo, knjižnico Damir Feigel ter Kulturni Center Lojze Bratuž. Večer smo zaključili z okusno večerjo, kjer so se dijaki iz Gorice poslovili, vsi ostali pa smo šli do avtobusa. Kot vsak večer smo naredili krog, da zremo pomembne informacije za prihodnji dan. Na koncu smo se vrnili v hotel in hitro zaspali.

Soraja Tosolini, Theresa Mödritscher

Carlo Michelstaedter

(1887–1910)

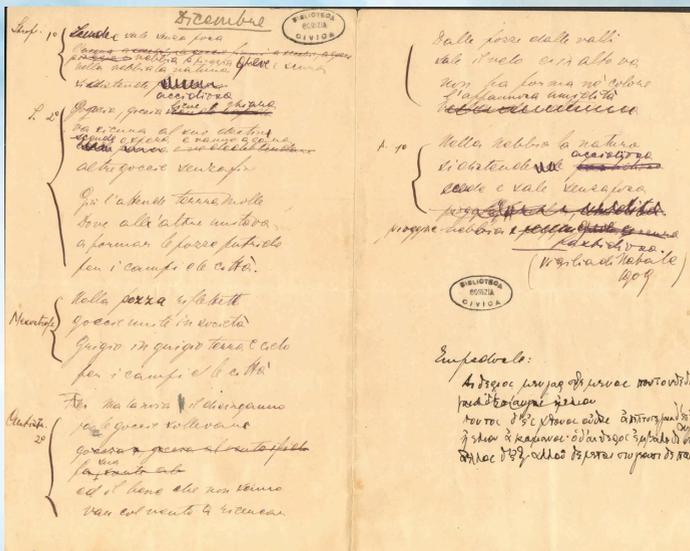
Carlo Michelstaedter je bil filozof, pesnik in slikar, rojen v Gorici v družini judovskega porekla. Bil je izjemno nadarjen, že kot mlad je obvladal več jezikov, pisal pesmi, risal in razmišljal o življenju ter smislu človekovega obstoja. Študiral je na univerzi v Firencah, kjer je napisal svojo znamenito filozofsko razpravo »La persuasione e la rettorica« (Prepričanje in retorika). V njej razmišlja o tem, kako težko je človeku živeti pristno življenje v svetu, kjer prevladujeta površnost in pretvarjanje.

Njegovo življenje se je tragično končalo zelo zgodaj - pri komaj 23 letih si je vzela življenje, še preden je zagovarjal svojo diplomsko nalogo. Kljub kratkemu življenju je pustil močan pečat v evropski filozofiji in umetnosti.

Za Gorico in slovensko manjšino je Michelstaedter pomemben, ker je bil del večkulturnega prostora ob Soči - v mestu, kjer so se srečevali Italijani, Slovenci, Judje in Avstrijci. Njegovo delo in življenje kažeta, kako bogata in raznolika je bila ta kulturna pokrajina, iz katere izhajajo številni pomembni misleci in umetniki.

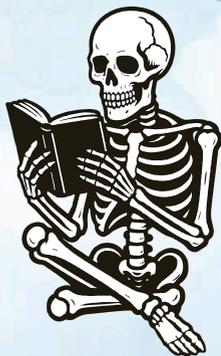

Dan 6

Sreda, 24. september

Zjutraj smo obiskali slovensko višjo šolo DIZ Simon Gregorčič v Gorici. Sprejel nas je ravnatelj Peter Černic, ki nam je predstavil njihov šolski sistem. Po predstavitvi smo se razdelili v skupine, saj so nam dijaki iz Gorice razkazali šolo. Šola nam je bila vseč, saj je rumene barve, ima zanimiv park ter ločena poslopja.

Nato smo se odpravili proti Goriškemu gradu, vendar smo se pred tem ustavili na Raštelu. Obiskali smo muzej prve svetovne vojne, ki se v italijanščini imenuje "Museo della Grande Guerra". Predstavili so nam, kako se je ime muzeja skozi leta spreminjalo. Prisluhnilo smo tudi razlagi o poteku prve svetovne vojne.

Zatem smo se odpravili v Števerjan, kjer so nam predstavili društvo Sedej, ki se ukvarja z različnimi kulturnimi dejavnostmi.

Nadaljevali smo pot in si ogledali muzej nogometnega društva AŠD Sovodnje. Za večerjo smo jedli okusno pleskavico v Balkan Express restavraciji in se napotili do Trsta in v hotel.

Soraja Tosolini

Dan 7

četrtek, 25. september

V četrtek smo zgodaj vstali in odhiteli na zajtrk, saj nas je čakal zanimiv dan. Ogled Trsta se je začel pri cerkvi Sv. Justa. Pri tem vodstvu smo izvedeli veliko zanimivih informacij, med drugim tudi to, da je Primož Trubar pridigal v Trstu. Ogled se je zaključil v Narodnem domu, ki je za slovensko skupnost izrednega pomena.

Nato smo se razdelili v dve skupini. Del udeležencev si je ogledal sedež radia RAI v Trstu, preostali pa so obiskali Rižarno, kjer so spoznavali tragične dogodke druge svetovne vojne na tem območju. Dijaki, ki so obiskali radio, so si ogledali njihove prostore, najpogumnejši med njimi pa so celo sodelovali v oddaji Bumerang, ki je potekala v živo.

Sledil je prosti čas in ter okusna večerja. Jedli smo pico, s katero smo bili vsi zadovoljni. Zvečer smo se družili po skupinah, nekateri so se tudi med seboj pomešali, navezali stike in ojačali prijateljstvo.

Soraja Tosolini & Theresa Mödritscher

Dan 8

Petek, 26. september

Zbudili smo se zgodaj, imeli zajtrk, pospravili kovčke ter sobe in se odpravili proti avtobusu. Zadnji cilj projekta Erasmus + je bilo mesto Piran. Ogledali smo si cerkev Sv. Jurija in prisluhnili duhovniku, ki nam je malo kaj o njej tudi povedal. Tam smo imeli še zadnjič My time. Vsak udeleženec je dobil priznanje, da je sodeloval pri tem projektu. Imeli smo prosti čas, po tem pa še zadnje skupno kosilo v restavraciji zraven Tartinijevega trga. Ob odhodu smo se poslovili od dijakov iz Lendave, ker so odšli z drugim prevozom. Goričani in Avstrijci so šli na isti avtobus in med vožnjo poslušali glasbo. V Gorici so se poslovili še oni, ostali pa smo nadaljevali pot do Celovca, kjer se je vse začelo.

Soraja Tosolini, Theresa Mödritscher

**Bila je super izkušnja in je nikoli ne
bomo pozabili!**

SODELUJOČE ORGANIZACIJE

**INICIJATIV
ANGOLA**

LAND KÄRNTEN
Jugendreferat

Funded by
the European Union

Katholische Kirche Kärnten
KATOLIŠKA CERKEV KOROŠKA

Erasmus+

SLOGAT
SLOVENSKA GIMNAZIJA
SLOWENISCHES GYMNASIUM

Državni izobraževalni zavod s slovenskim učnim jezikom
Simon Gregorčič
Gorica

InicijativAngola, Avstrija
H.H.U. Put, istina i život, Srbija
Dvojezična srednja šola Lendava, Slovenija
DIZ Simon Gregorčič, Italija
ZG/ZRG za Slovence, Avstrija

KOLOFON

Inicijativ Angola, Pfarrplatz/Pred cerkvijo 1,
9122 St. Primus/Šentprimož, Austria
www.angola.at
0043 676 8772 3461

Slike: Udeleženci in udeleženke mladinske izmenjave, Martin Mlinarič
Besedila: Udeleženci in udeleženke mladinske izmenjave
Grafično oblikovanje: Emanuela Zakeršnik, canva.com